

Na sveti večer.

Za Glas Naroda spisal B. P. Lakner.

Silen veter mi je zaganjal snežinke v obraz, ko sem stopil iz prijetno gorke gostilniške sobe na ulico. Pri Kebru, na drugi cesti in 89. ulici v New Yorku sem izpil nekaj kozarčkov importovanega evička, ki mi je vzbudil spomine na staro domovino, vinorodno Dolenjsko. Skoraj sem postal otožen... Naslonil sem se na železen steber, ki podpira progo nad ulične železnice, in kljub temu, da mi je stihl leden mrzaz skozi suknjo in obleko do kosti, sem se vdajal svojim mislim.

— Sam, pogled, čisto sam si, — sem premišljeval. — Nimaš ljubice, da bi šel povasovat, da bi ti skuhala gorkega čaja, te pogladila z mehko ročico po licu in pritisnila svoje tople, rožne ustnice na tvoje. Kako bi bilo lepo, če bi imel ljubico! Vseeno ti bi se ti morala na kolena, in ti bi jo pritisnil nase in vižval ljubezen. In sree bi se ti smejala in vesel bi bil. Tako pa si sam, čisto sam in ni čudno, če te obhajajo na ta večer, ki je prevečer svetega dneva, misli, da bi si kupil vrv in se obesil. Sam... tako sem premišljeval.

— How do you do, darling! — je zapel za menoj nežen glasek. Zdrnil sem se in se obrnil. Ugledal sem malo, lepo stvarco, kateri je mrzel veter obraz skoraj pomodril.

— Lej ga, — sem si mislil. Sedaj pa braš, kar iščeš, sem se razveselil. — Very well, — sem jo zavnil, ter se ji nasmehljaj. In tudi ona se mi je šegavo nasmehnila.

Razumela sva se... Prejel sem jo za podpažduho in peljal na dom. Tam sem prižgal petrolejsko peč, ona se je pa začela baviti s samovarom. Kimala se je razbirjala prijetna toplota po sobi, čaj je šumel v samovarju, ona se mi je sladko nasmehala.

Sree se mi je razvnelo. Prijel sem jo za podbradek, mehak in voljan, in vprašal: "Kako ti je ime, sweetheart, da te vem klicati?"

"Mary!"
"Torej Mary, vsedi se sem le."
Hotel sem jo posaditi na kolena.
"Ne bodi tako silovit. Čakaj!" In šegavo se mi je ubranila.

Pila sva čaj iz ene skudelice, ker dveh ali več jih nisem imel.

Kratek premor. Meni je bilo nekako sitno, ker njen obraz je imel izraz take otroške nedolžnosti, da sem se čutil. Nič ni na njenem obrazu kazalo, kako žalosten počitje izvršuje. Tu v Ameriki mu pravimo "belo suženjstvo".

Vprašujoče sem jo pogledal. Pokimala je in zdela se mi je, da vidim v njenih lepih, medrlih očeh izraz bojazni in otožnosti.

Nčno sem jo prijel, dvignil in nesel na posteljo. Začel sem ji sezuvati čevljičke, odpet sem ji bluzo, jo slekel ter deklico nežno položil in jo pogrnil z odejo.

Mrzlično so se mi tresle roke, ko sem jo objel. Zagomazelo mi je po hrbtu.

Tedaj je ona zajokala.

"Hudiča!" sem se začudil, in bilo mi je, kakor da bi kdo nad menoj povznil škaf mrzle vode.

Nisem vedel, kaj bi počel.

Ona je tiho prebse jokala.

Dolenjci, — jaz sem namreč pristen Dolenjec, doma iz Novega Mesta, — smo po naravi jako mehkega srea. Tudi nekoliko lahkomisljeni. Najlepše opisuje slovensko dolenjsko naravo pokojni pisatelj Janez Trdina.

Tudi jaz sem mehkega srea, kar ta jati sem se začel.

Brez strasti sem pritisnil deklico nase, jo poljubil na belo čelo in jo vprašal po vzroku solz.

Začela mi je pripovedovati gniljivo storijo o neizkušenem dekliškem sreč in zapeljivosti fantov in sveta. In tako naprej.

Skoraj bi se razjokal. Čista ljubezen se je naselila v moje dolenjsko srce. Pogladil sem Mary po zametastih licih, podložil roko pod njeno kodrasto glavič, z drugo objel njeno vitko, a lepo okroglo telo, jo brez strasti privel k sebi in tolažil. Trepetala je nekaj časa, se mi sladko nasmehljajala in z nedolžnimi očmi vprašala, če lahko tako poleg mene zaspim.

Rekel sem ji, da bi se skoraj razjokal. V prilo te otroške naivnosti so mi pa znore stopile solze v oči. Postal sem otrok in mehak, kakor vosek. Sa-

Slava Bogu na višavi, mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Božična pesem.

glavico, ki je počivala na moji rami, da so me svilnati lasje segetali, sem v mislih na lepo, čisto in idealno ljubezen, z lahkim sree, kakor bi učil bogve kako dobro delo, mirno zaspa, brez slabih misli.

Prebudivši se drugo jutro, ni bilo moje sosedice ob moji strani. Razžaložil sem se in rekel, da je nevaležna. In zaklet sem, ko sem zapazil, da je z njo izginil tudi moj denar, katerega sem imel v blaženem žepu, moja dragocena naprsna igla, — darilo ljubice, ki je vzela drugega — in ne veliko vredna nikljasta ura z "Good Luck" obeskom.

Tisot huličev in rabločno dolenjsko sree!

Kdo neli je bil prinesel melodijo v hišo. Nihče ni vedel. Mogoče jo je prinesla kaka mlada deklica, ki je prišla po opravih v hišo, vesela in živa in polna sladkih nad; mogoče je, da jo je prinesla kaka stara beračica, ki jo je mrmrala pred se, spominjajoča se mladih, veselih in morda srečnih dni.

Naj jo je prinesel, kdorkoli je hotel. Pesem je bila v hiši in je bila na svojih srebrnih perotih priletela v veliko delavnico visoko gori pod streho. Sto in sto rok je bilo tu pri delu in je hitelo, da bi bilo še vse pred praznikom zamotano in odprav-

ljeno. Od časa do časa so trudne oči se obrnile na veliko kopico blaga, ki je ležalo na mizah in je še moralo biti do večera odposlano. Zopet se bode moralo delati nad uro in vse je že bilo tako trudno in dela sito. Mehanično so opravljale roke odkazano delo.

Zdaj je bila priletela pesem v delavnico. Nihče je ni opazil. V enem kotu delavnice je zavezavala mala deklica zavoj — in naenkrat mrmrala pred se melodije stare božične pesmi, prav tiho je pela, ker je bila zelo trudna. Njena sosedica, blesta, visoka in tanka delavka je zategnula obraz in rekla: No. To je vzdržalo mlado deklico iz sanj in zdaj je vedno glasnoje in glasnoje prišla peli.

tako da so bile vse besede razumljive. Delavke so poslušale in še opazile niso, da so njihove roke zdaj hitreje segale po predmetih in jih zavijale še hitreje. Naenkrat je vzdihnilo mlado, krasno dekle roke kvišku in zaklicalo: Otroci — zdaj hočemo delati z vso silo, pred ko vse opravimo, pred bomo imeli praznike. — Juhe — prazniki!

Deklice so se smejale ali poprijele so se dela, da jim je kar vse letelo izpod rok. In pri vsem tem niso bila lica več blesta in očesa so se svetila in vedno manjša je postajala kopica blaga na mizah.

Božična pesem je bila tu opravila svoje delo in po stopnicah je šla navzdol in je srečala mladega pisarja, ki je ravno hotel stopiti v pisarno.

Brez pomisleka jo je mladi pisar zažvižgal in stopil z rokami v žepih v pisarno. Knjigovodja in drugi pisarji drznostjo mladega pisarja, končno pa so se zasmejali, ker so se spomnili, da je dan pred božičem. In na kaj takega so bili pozabili.

Naenkrat je zazvonilo trikrat v šefovi pisarni v stranski sobi. To je veljalo mlademu pisarju. Naglo je skočil v sobo k svojemu šefu in strmeš je gledal zdaj resnega šefa, zdaj stenografistko, ki se je komaj vzdrževala smeha.

— No? Vpraša ga šef, položivši pero na stran, — ti si šel 14 dni tu, pa se še obnašaš tako nesposobno, kaj še bode v prihodnosti. Menda bi bilo bolje, da se že zdaj ločiva.

— O moj Bog, je vskliknil mladi pisar, prosim vas gospod šef tega nikar ne storite, kaj bode moja vboga mati rekla, ako me iz službe zapodite. In nihče me potem ne bode sprejel v službo in jaz moram vendar nekaj zaslužiti za svojo mater.

— No. no! — je dejal šef blagohotno, — jaz nisem tako hudo mislil. Ali mladi pisar ni slišal šefovih besed in je dejal:

— Jaz še vedel nisem, da sem zažvižgal, res ne in žvižgal sem samo božično pesem, katero sem popred vedno z materjo pel, ko sva pripravljala božično drevo.

— Ah zdaj tega ne storita več?

— Ne, je rekel mladi uslužbenec in povesil oči.

— Zakaj ne?

— Ker — ker smo — — — pre-

vohgi — — — Hladni in resni mož si je odkasljaj, kakor da bi ga nekaj davilo v grlu. Nato je segel v žep, potegnil iz denarnice bankovce in ga dal fantu z bosedami:

— Tu imaš, vzemi, da bodeš mogel zopet peti s svojo materjo božične pesmi pod božičnim drevescem.

Delo je bilo končano. Šef je šel preko dvorišča v svojo vilo, ki je ležala ob cesti. Božične pesem mu je sledila noter v njegovo sobo, kjer je mislil in delal. In med tem ko so zvenketali kozarci, je pusti tovarnar mrmral pred se božično pesem.

Naenkrat je vtihnil v stranski sobi ropot krožnikov in mehke dekliške glas je rekel:

— Čuješ — Milan? Papa — — — pa poje božično pesem.

Vrata so se odprla in hčerka in sin sta stala pred očetom in ga začudena gledala.

No, — je rekel oče, — kaj pa mi preostaja, ker mi v moji hiši nobede ne zapoje božične pesmi, si jo moram sam zapeti.

Mlada tovarnarjeva hčerka je povesila glavo in rekla tiho:

— Papa, ti vendar veš, da ne morem peti. Moj glas — — —

— Ah kaj, to so sami izgovori. Poprej si žvrgolela kakor škranjček. Jaz že vem, odkar sem zapodil iz hiše tvoje pristava, od tedaj ne moreš več peti.

Papa. prosim te, pusti to. Ne pokvari mi božičnega večera. In solze so se zatočile po mladem obrazu.

Starega gospoda je zopet nekaj davilo v grlu in komaj je mogel spregovoriti:

— No, povem ti, da hočem kmeti lep božični večer in slišati lepo božično pesem. In ti mi jo moraš zapeti in ako ji sama ne moreš, potem pojdi po svojega pristava, da ti pomaga.

Nova uvedba v zagrebškem gledališču.

V zagrebškem gledališču so nabačili napravo, ki proizvaja takozvan mrzel ogenj, pri katerem ni nobene nevarnosti vžiga, a vendar izvrstna zadostnost za iluzijo ognja in dima.

Velikanski železniški projekt.

Te dni smo poročali o železničar, ki jo namerava zgraditi Rusija skoki Perzijo. To bo ena najvažnejših železnic na svetu. Banke, ki so se združile v ta namen, razpolagajo s kapitalom, ki znaša 350 milijonov rubljev. Železnica bi šla od rusko-kavkaške meje skozi Perzijo do angleško-indijske meje. Pot iz Londona do Bombaya v Indiji, ki znaša sedaj več tednov, bi se moglo napraviti potem v enem tednu!

Velika Praga.

Obštinski svet mesta Žižkov je soglasno sklenil, da se Žižkov združi s Prago.

